

การวิเคราะห์ความต้องการและแนวทางส่งเสริมอาชีพในสถานการณ์โควิด-19

ของวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

Analysis of Needs and Career Promotion Guidelines During the COVID-19 Situation of Working-Age People in Bangkok

นัฐชยา ไชยมงคล¹ และ เอื้อมพร ศิริรัตน์²

Natchaya Chaimongkol¹ and Aueamporn Sirirat²

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹s6156382700@ssru.ac.th

Received: August 6, 2024

Revised: August 29, 2024

Accepted: August 30, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, และความถี่

ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพสมรส และแหล่งที่มาของรายได้ ต่างกัน มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สาเหตุการใช้จ่าย และที่อยู่อาศัย ความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน ความต้องการของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพฯ ต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้สูงในช่วงโควิด-19. ความต้องการแตกต่างกันตามสถานภาพสมรสและแหล่งที่มาของรายได้ แต่ไม่แตกต่างกันตามปัจจัยอื่น ๆ เช่น เพศและอายุ ข้อเสนอแนะคือควรจัดอบรมและฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น, ขึ้นทะเบียนอาชีพเสริม, และจัดตลาดนัดแรงงาน

คำสำคัญ: ความต้องการ; ส่งเสริมอาชีพ; วัยทำงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) study the level of needs for career promotion and income generation channels during the COVID-19 pandemic of working-age people in Bangkok, and 2) compare the demand for career promotion and income generation channels during the COVID-19 pandemic of working-age people in Bangkok when classified by personal factors. This research was a quantitative research using a questionnaire as a study tool. The sample group was 400 working-age people in Bangkok. The mean, standard deviation, and frequency were calculated.

The results of the study found that 1) Working-age people in Bangkok had a high demand for career promotion and income generation channels during the COVID-19 pandemic. 2) Working-age people in Bangkok with different marital status and sources of income had significantly different demands for career promotion and income generation channels during the COVID-19 pandemic at a statistical significance of .05. Working-age people in Bangkok with different genders, ages, education levels, occupations, average monthly incomes, spending reasons, and places of residence had no differences in demand for career promotion and income generation channels during the COVID-19 pandemic. The results of this research will be useful for the government or relevant agencies. The needs of working-age people in Bangkok are to promote careers and channels to increase income during COVID-19. Needs vary by marital status and source of income, but do not differ by other factors such as gender and age. Recommendations are to organize short-term vocational training and training, register extra jobs, and organize job fairs.

Keywords: Needs; Career Promotion; Working-Age

บทนำ

สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (COVID-19) ที่มีการระบาดไปทั่วโลก ทำให้รัฐบาลไทยประกาศข้อกำหนดแห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19 (COVID-19) เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่มีการแพร่กระจายจากคนสู่คนซึ่งแพร่ระบาดเป็นอย่างวงกว้างในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศในเอเชีย โรคระบาดนี้เริ่มต้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน (World Health Organization, 2020) มีผู้ติดเชื้อสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกและระบบเศรษฐกิจของ

ประเทศไทย ทั้งในเรื่องการใช้ชีวิต การทำงาน และการดำเนินธุรกิจ หลายธุรกิจประสบปัญหาโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีส่วนถึงร้อยละ 12 ของ GDP รวมถึงธุรกิจภาคบริการ ผลกระทบจากโรคระบาดดังกล่าวขยายวงกว้างไปยังภาคอุตสาหกรรมทำให้ห่วงโซ่การผลิตและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศขาดตอนการค้าระหว่างประเทศชะงักและหยุดชะงักจนกระทั่งผู้ประกอบการ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ขาดรายได้ ขาดสภาพคล่องมีความเสี่ยงต่อการปิดกิจการแรงงานเผชิญความเสี่ยงอาจถูกเลิกจ้างจำนวนมาก ตลอดจนประชาชนทั่วไปไม่สามารถประกอบอาชีพหรือหารายได้ได้ตามปกติทำให้ขาดรายได้ในการดำรงชีพ การเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว (ธีระพงษ์ ทศวัฒน์ และปิยะกมล มหิวรรณ, 2563)

อาชีพเสริมเป็นอาชีพหรือช่องทางสำรองในการหารายได้เสริมกับอาชีพหลัก อาชีพเสริม มีหลากหลายอาชีพทั้งที่ทำได้ง่ายและยากตามแต่ละชนิดของอาชีพเสริมรายได้นั้น ๆ ซึ่งการทำอาชีพเสริมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้นเป็นการเพิ่มรายได้อีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งการศึกษาของ ธิตาพร สันดี (2564) พบว่า นักดนตรีได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในด้านการทำงาน การดำรงชีวิต ความเป็นอยู่โดยเฉพาะภาระค่าใช้จ่าย และต้องปรับตัวในวิถีชีวิตแบบใหม่ ซึ่งผลกระทบด้านรายได้ที่ลดลง เป็นประเด็นหลักจากการปิดสถานบันเทิงหรือปิดกิจการในสถานที่ที่นักดนตรีไปทำงาน และรูปแบบการจัดงานดนตรีเปลี่ยนไป ทำให้นักดนตรีถูกลดงานหรือเลิกจ้าง และการว่างงานของนักดนตรีทำให้ขาดรายได้หรือรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีนักศึกษาส่วนหนึ่งเป็นผู้ให้บริการรับส่งอาหารเดลิเวอรี่ เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนเพิ่ม มีความอ่อนตัวและมีอิสระในการทำงาน อีกทั้งในช่วงเกิดสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโควิด-19 เป็นช่วงเวลาและโอกาสที่ได้รับค่าตอบแทนสูงด้วย (ธิติมา พลัปลึง และปิยพงศ์ พลัปลึง, 2564)

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน หลายคนต้องเผชิญกับการเลิกจ้างงาน รายได้ที่ลดลง และค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรายวัน ในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้คนจึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและผ่านพ้นช่วงวิกฤตโควิด-19 ได้ การปรับตัวนี้รวมถึงการสร้างอาชีพใหม่และช่องทางเพิ่มรายได้ ซึ่งเป็นความพยายามที่สำคัญในการบรรเทาผลกระทบจากการระบาด การศึกษาถึงการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในช่วงระบาดโควิด-19 โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจวิถีที่ประชาชนสามารถรับมือกับสถานการณ์นี้และเสริมสร้างความยั่งยืนในการดำรงชีวิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความต้องการ การส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และประชากรศาสตร์

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าลักษณะของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันโดยลักษณะของความแตกต่างมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2550) นอกจากนี้ นักวิชาการด้านการสื่อสารบางกลุ่มเชื่อว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับการสื่อสารของบุคคลนั้น ๆ จึงน่าจะแตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากร จะมีกิจกรรมและการดำเนินชีวิตรวมทั้งเวลาว่างที่ต่างกัน (Defleur, 1970) ตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ที่สำคัญ มีดังนี้

1. เพศ (Sex) หรือความแตกต่างในด้านเพศสภาพที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน ผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกัน การแสดงออกทางความคิดเห็นก็แตกต่างกัน ผู้หญิงจะมีลักษณะอ่อนโยน มีอารมณ์อ่อนไหวง่ายกว่าผู้ชาย ผู้ชายจะมีลักษณะไม่ค่อยอ่อนอ่อนจะถูกชักจูงน้อยกว่าผู้หญิง

2. อายุ (Age) มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออก การตัดสินใจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในด้านความคิดและพฤติกรรมคนที่มีอายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม มีอุดมการณ์ และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่มีอายุมากกว่า ในขณะที่คนอายุมากกว่าจะมีความคิดอนุรักษนิยม ยึดถือการปฏิบัติและมีความระมัดระวัง รอบคอบ มีการคิดไตร่ตรองเป็นอย่างดีก่อนที่จะตัดสินใจมากกว่าคนที่มีอายุน้อย

3. การศึกษา (Education) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น โดยคนที่มีการศึกษาในระดับที่แตกต่างกันย่อมมีความรู้สึกนึกคิดและความต้องการที่แตกต่างกัน โดยบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทำให้มีความรอบรู้มากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า

4. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Social-economic Status) ได้แก่ รายได้ และสถานภาพครอบครัว ล้วนมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมหรือแสดงความต้องการ เพราะบุคคลที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันจะมีวัฒนธรรม ประสพการณ์ ค่านิยม และเป้าหมายที่แตกต่างกัน จากทฤษฎีสังคมนิยม วิทยาลัยอมรับว่า สถานภาพครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั่วไป บุคคลที่เป็นข้าราชการมักจะคำนึงถึงเรื่องยศถาบรรดาศักดิ์ และเกียรติภูมิของความเป็นข้าราชการ ในขณะที่บุคคลที่ทำงานธุรกิจอาจคำนึงถึงเงินรายได้และการมีศักดิ์ศรีของตนด้วยเงินทองที่จะซื้อหาสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการเพื่อรักษาสถานภาพให้สังคมของตน แม้แต่บุคคลที่เป็นข้าราชการยังมีค่านิยม และการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกัน นอกจากสถานภาพครอบครัวแล้วรายได้อีกยังเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการและพฤติกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

มนุษย์ทุกคนที่มีการต่อสู้แสวงหา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ และความต้องการ ของมนุษย์จะไม่มีที่สิ้นสุด คือ เมื่อความต้องการเกิดขึ้นและได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการนั้นจะลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไป แต่จะเกิดความต้องการสิ่งใหม่เข้ามา หรืออาจจะมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันก็ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการมีชีวิต การดำรงชีวิต วุฒิภาวะ ไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้แต่อย่างไร เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการทางร่างกายของเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกายถูกกระตุ้น ทำให้เกิดความรู้อองไว กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าเกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์ สิ่งกระตุ้นทั้งทางภายนอกและภายใน ได้แก่

- 1.1 ความต้องการอาหาร เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต
 - 1.2 ความต้องการน้ำ เพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย ร่างกายของคนเราเสียน้ำเนื่องจากอากาศร้อน การออกกำลังกาย การทำงานหนัก ทำให้เหงื่อออกจากร่างกาย
 - 1.3 ความต้องการทางเพศ ความต้องการด้านนี้เริ่มขึ้น เมื่อคนเรายังเข้าสู่วัยรุ่น และเป็นผู้ใหญ่ การแสดงออกถึงความต้องการทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจ ทัศนคติ ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้น
 - 1.4 ความต้องการอุณหภูมิที่เหมาะสม คนเราดำรงชีวิตอยู่ได้ต้องอาศัยความสมดุลทางร่างกาย อุณหภูมิที่ไม่สูงเกินไป และต่ำเกินไปพอที่ร่างกายจะทนได้
 - 1.5 ความต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เพื่อให้ร่างกายเกิดความปลอดภัย ความป่วยเจ็บเป็นไข้ของร่างกายทำให้ร่างกายพยายามสร้างภูมิคุ้มกันขึ้น เมื่อมีคนอื่นมาทำร้ายคนเรา ก็จะหลีกเลี่ยง หรือต่อสู้ป้องกันตัว
 - 1.6 ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ เพื่อผ่อนคลายให้ร่างกาย ได้มีโอกาสสะสม พลังงานใหม่ และซ่อมแซมส่วนสึกหลอของร่างกาย
 - 1.7 ความต้องการอากาศบริสุทธิ์ มีก๊าซออกซิเจน สำหรับการหายใจ เราอาจจะสามารถถอดข้าวอดน้ำได้หลายชั่วโมง แต่กลับหายใจได้ไม่นาน
 - 1.8 ความต้องการการขับถ่าย เป็นการขับของเสียออกจากร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกับอาหารและน้ำ เพราะของเหลือเหล่านี้จะเป็นพิษกับร่างกาย ทำให้เราอึดอัดไม่สบายบางครั้งอาจทำลายชีวิตได้
2. ความต้องการทางจิตใจและสังคม (Psychological and Social Needs) ความต้องการประเภทนี้ ค่อยข้างซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้ประสบการณ์ที่บุคคลนั้น ได้รับและเป็นสมาชิกอยู่ ความต้องการทางจิตใจและสังคมนี้ยังแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลแต่ละสังคมและฐานะทาง

สังคมของบุคคล รวมทั้งเวลาและโอกาสที่แตกต่างกันออกไปด้วย ลักษณะสำคัญของความสำคัญของความต้องการทางจิตใจและสังคม ดังนี้

2.1 ความต้องการที่เกิดจากสังคมที่เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมและกลายเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละคน สิ่งเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

2.2 ความต้องการทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เราต้องมีประสบการณ์และการเรียนรู้มาก่อน จึงจะเข้าใจและเลือกกระทำได้ บางทีเราก็กต้องการศึกษาว่าจะเริ่มต้นอย่างไรและควรทำอย่างไรต่อไป

2.3 ความต้องการนี้ เปลี่ยนแปลงได้แม้ในบุคคลเดียวกัน

2.4 ความต้องการนี้ มีมากขึ้นเมื่ออยู่รวมกลุ่มมากกว่าอยู่คนเดียว

2.5 ความต้องการนี้ เป็นพฤติกรรมปกปิดมากกว่าพฤติกรรมเปิดเผย

2.6 ความต้องการที่มองไม่เห็นเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม

2.7 ความต้องการทางจิตใจและสังคมมีอิทธิพล ที่จะผลักดันให้คนเราทำอะไรก็ได้บางครั้งก็ปราศจากเหตุผลและคุณธรรม

แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ทำให้การจับจ่ายใช้สอยและกำลังซื้อของประชาชนลดลง รวมทั้งหลายธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมและบริการต้องหยุดชะงักลง แม้จะมีมาตรการมาช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจต่อไป แต่มาตรการส่วนใหญ่เป็นเพียงมาตรการระยะสั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์เพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด มีแนวความคิด 4Ps ในการดำเนินธุรกิจ (Kotler and Keller, 2016) อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ทันกับสถานการณ์และพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุค New Normal ผู้ประกอบการอาจต้องปรับมาใช้แนวคิด 4 Es เพิ่มเติม

แนวคิด 4Ps คือ แนวคิดในการดำเนินธุรกิจที่เน้นตัวสินค้าและบริการเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) Product หรือสินค้าหรือบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค 2) Place หรือช่องทางที่ลูกค้าจะสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้ 3) Price หรือราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า และ 4) Promotion การโน้มน้าวให้ลูกค้าซื้อสินค้าและบริการซึ่งไม่ได้เจาะจงเฉพาะกิจการส่งเสริมการขายอย่างเดียว แนวคิด 4Ps นี้ถือเป็นแนวคิดพื้นฐานที่ทุก ๆ ธุรกิจจะต้องเผชิญในการประกอบธุรกิจ (Pine and Gilmore, 1999)

ด้านการพัฒนา มี 5 อาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้พลิกวิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก ทำให้หลายอาชีพถูกยกเลิกการจ้างงาน จึงทำให้ได้รับผลกระทบอย่างหนัก โดยเฉพาะทางด้านการเงิน (เพรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้, 2564) ดังนี้

1. ขายของออนไลน์ จัดว่าเป็นงานอันดับต้น ๆ ที่หลายคนนึกถึง อาจจะหยิบจับของที่อยู่กับใกล้ตัวมาลองขายก่อนก็ได้ เช่น เสื้อผ้ามือสอง หนังสือ สินค้าแฮนด์เมด หรือกระทั่งสินค้าตามกระแส ผ่านช่องทาง Social Media ต่าง ๆ และถ้าหากสามารถ Live ได้ก็ยิ่งดี ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้านแถมยังมีฐานลูกค้าที่กว้างขึ้นกว่าเดิม สามารถทำที่บ้านได้สบาย ๆ เพราะมีคนจำนวนมากต่างก็นิยมมาซื้อของออนไลน์กันมาก

2. ทำอาหารหรือเบเกอรี่ เป็นอีกทางเลือกที่ดีสำหรับคนที่ชอบทำอาหารหรือเบเกอรี่ เพียงในห้องครัวมีอุปกรณ์พร้อมกับการเปิดตำราก็สามารถปรุงอาหารที่อร่อยน่ารับประทานและลงขายในตลาดออนไลน์ได้ อาจเริ่มต้นจากการขายให้คนในหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน คนในคอนโดมีเนียม ที่ทำงานให้มีการบอกต่อ ๆ กัน หากขายดีก็ยังสามารถขยายกิจการให้เติบโตขึ้นผ่านช่องทางเดลิเวอรี่ได้ด้วย

3. ทิวเตอร์ออนไลน์ โดยใช้ความรู้ด้านวิชาการหรือกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เปียโน ทำอาหาร ทำเบเกอรี่ วาดรูป หรือแม้แต่โยคะ การออกกำลังกาย ฯลฯ ก็สามารถทำงานเสริมจากความรู้เหล่านี้ได้ด้วยการเป็นทิวเตอร์ จะรับสอนตามบ้านหรือเข้าสถานที่จัด Workshop ก็สามารถทำได้ทั้งนั้น อาจจะไปสมัครเป็นครูพิเศษตามสถาบันต่าง ๆ แต่ถ้ายังไม่สะดวกนอกสถานที่ ลองสร้างคอร์ส สอนออนไลน์แล้วไปฝากไว้ตามแพลตฟอร์มเรียนออนไลน์ต่าง ๆ ก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดีสำหรับพนักงานออฟฟิศได้

4. ปลูกต้นไม้ที่นิยม คนส่วนใหญ่มีความชื่นชอบและต้องการต้นไม้มาประดับตกแต่งในบ้าน ซึ่งตลาดต้นไม้ในช่วงนี้มีการเติบโตขึ้นมาก ยอดขายเพิ่มสูงมากเพียงแต่ต้องลงทุนซื้ออุปกรณ์และมีความเข้าใจในต้นไม้แต่ละชนิด รู้จักการเพาะเลี้ยงดูแล สามารถแนะนำลูกค้าได้ โดยก่อนจะเริ่มขายควรศึกษาไม้แต่ละชนิดให้เข้าใจ เรียนรู้จากร้านต้นไม้อื่น ๆ ที่มีเปิดขายมานาน เพื่อที่จะสามารถตั้งราคาขายและมองเห็นภาพอื่น ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

5. เดลิเวอรี่ ในปัจจุบันนี้เกิดแพลตฟอร์มการขนส่งรูปแบบออนไลน์จำนวนมาก และกำลังเป็นที่นิยม ดังนั้นคงไม่ใช่เรื่องยากในการสร้างรายได้เสริม เพราะสถานการณ์โควิด-19 ทำให้หลาย ๆ คน จำเป็นต้องกักตัวอยู่บ้านมากขึ้นทุกวัน ทำให้ต้องสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ให้มาส่งที่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นอาหารหรือพัสดุต่าง ๆ ใช้เวลาหลังเลิกงานมาสร้างรายได้จากธุรกิจนี้อาจเพิ่มรายได้ให้ไม่น้อยเลย

ความหมายของอาชีพเสริม

ณัฐธรีญา สุขสุวรรณพร (2553) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง เป็นอาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่ 2 รองจากอาชีพหลัก และเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากงานหลักการประกอบอาชีพเสริมนั้นจะต้องไม่กระทบกับงานอาชีพหลัก อาชีพเสริมนี้อาจประกอบเป็นธุรกิจ หรือกิจการในรูปแบบใดก็ได้ และจะต้องเป็นอาชีพที่มีรายได้เสริมจากรายได้หลัก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของอาชีพเสริม เป็นอาชีพที่ประกอบกัน เป็นธุรกิจ ในครอบครัว และเป็นอาชีพที่เพิ่มจากอาชีพที่ทำเป็นประจำอยู่แล้วเพื่อเพิ่มรายได้ให้มากยิ่งขึ้น เป็นอาชีพที่สามารถดำเนินการได้โดยลงทุนน้อย กำลังกายค่อนข้างมาก เน้นการพึ่งตนเอง เป็นอาชีพที่เน้นความเป็นอิสระ เป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นอาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่ 2 รองจากอาชีพหลัก และเป็นการหารายได้เพิ่มให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากงานหลักอาชีพเสริมเป็นอาชีพที่ช่องทางสำรอง เป็นช่องทางทำรายได้เสริมกับอาชีพหลัก เพื่อเป็นการหารายได้เสริมเพื่อมาจุนเจือรายได้ในครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-65 ปี จำนวน 5,519,907 คน (สำนักบริหารทะเบียน, 2565) โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 399.97 คน แต่ผู้วิจัยได้ปรับเพิ่มเป็นจำนวนเต็ม จะทำการเก็บข้อมูลจำนวน 400 คน เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ผล แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่าง ตามแบบตามความน่าจะเป็น (Probability) ด้วยการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) และทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close - ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Question) เพื่อสอบถามประชาชนวัยทำงานที่มีอายุ 15-65 ปี ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย (1) เพศ (2) ระดับอายุ (3) สถานภาพสมรส (4) ระดับการศึกษา (5) อาชีพ (6) ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (7) แหล่งที่มาของรายได้ (8) สาเหตุการใช้จ่าย และ (9) ที่อยู่อาศัย โดยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Response Question)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย (1) ด้านองค์ความรู้ 4 คำถาม (2) ด้านการพัฒนา 3 คำถาม (3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4 คำถาม และ (4) ด้านแหล่งเงินทุน 3 คำถาม โดยเป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ

การรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามให้กับประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาโดยสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) ตัวอย่างการปฏิบัติจริง (1) ขนาดประชากร = 400 คน, (2) ขนาดตัวอย่าง = 40 คน, (3) คำนวนระยะห่าง $kkk = 10$, (4) สมมติสุ่มได้หมายเลขเริ่มต้น 7, (5) เลือกตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามโดยให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 450 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์จำนวน 400 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของปัจจัยส่วนบุคคล
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน จากการตอบแบบสอบถามโดยแทนความหมายของคะแนนเฉลี่ยระดับความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่า t-test (Independent t-test) ใช้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นในขั้นแรกจะทำ การทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ Levene's test ซึ่งหากผลการทดสอบพบว่า ค่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances Assumed แต่หากผลการทดสอบพบว่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances not Assumed (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2545)

3.2 ใช้สถิติวิเคราะห์ F-test(Independent sample F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (One-way Analysis of Variance) หรือ Brown Forsyth ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่ามีคู่ใดที่แตกต่างกันโดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) หรือ Dennett's T3

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.25 รองลงมามีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 114 คน ส่วนมากมีสถานภาพโสด จำนวน 183 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.75 รองลงมามีสถานภาพสมรส จำนวน 1544 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ส่วนมากการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 ส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 ส่วนมากมีรายได้จากงานประจำ (เงินเดือน) จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.25 รองลงมามีรายได้มาจากการประกอบอาชีพเสริม จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 ใช้จ่ายภายในครอบครัว จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษา จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และส่วนมากอาศัยอยู่บ้าน/ห้องเช่า จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมาที่อยู่อาศัยเป็นแบบเช่าซื้อ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75

1. ความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพฯ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการส่งเสริมอาชีพ และช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

(n = 400)

ความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	ลำดับที่
ด้านองค์ความรู้	4.04	.66	มาก	1
ด้านการประชาสัมพันธ์	4.03	.55	มาก	3
ด้านการพัฒนา	4.03	.60	มาก	2
ด้านแหล่งเงินทุน	3.88	.68	มาก	4
โดยภาพรวม	4.01	.54	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .54) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยต่อมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) ด้านองค์ความรู้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .66) (2) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .55) ด้านการพัฒนา ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .60) และด้านแหล่งเงินทุน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .68) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพฯ เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ควรมีการให้ความรู้ด้านการจัดการเงินลงทุนเริ่มต้น และแหล่งสนับสนุนเงินลงทุน ควรสนับสนุนความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริม ที่ถูกต้อง ด้วยการจัดอบรมหรือสัมมนา จัดโครงการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้ทั่วถึงมากขึ้น จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ที่ต้องการทำอาชีพเสริม รวมทั้งจัดตลาดนัดแรงงานพบผู้ประกอบการ

ตารางเปรียบเทียบความต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้

ปัจจัย	ผลลัพธ์	ค่าสถิติที่ได้	นัยสำคัญทางสถิติ	สอดคล้องกับสมมติฐาน
1. เพศ	ความต้องการส่งเสริมอาชีพไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.12	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง

ปัจจัย	ผลลัพธ์	ค่าสถิติที่ได้	นัยสำคัญทางสถิติ	สอดคล้องกับ สมมติฐาน
2. อายุ	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.08	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง
3. สถานภาพ สมรส	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ แตกต่างกัน	ppp-value = 0.03	แตกต่าง ($p < 0.05$) $p < 0.05$	สอดคล้อง
4. ระดับ การศึกษา	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.15	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง
5. อาชีพ	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.20	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง
6. รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.25	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง
7. แหล่งที่มา ของรายได้	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ แตกต่างกัน	ppp-value = 0.02	แตกต่าง ($p < 0.05$) $p < 0.05$	สอดคล้อง
8. สาเหตุการ ใช้จ่าย	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.18	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง
9. ที่อยู่อาศัย	ความต้องการส่งเสริมอาชีพ ไม่แตกต่างกัน	ppp-value = 0.22	ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$) $p > 0.05$	ไม่สอดคล้อง

** ppp-value ค่าความน่าจะเป็นที่ใช้ในการตรวจสอบความแตกต่างทางสถิติ ถ้าค่าที่ได้ (ppp-value) น้อยกว่า 0.05 หมายถึงมีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

** สอดคล้องกับสมมติฐาน เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้กับสมมติฐานที่ตั้งไว้เพื่อดูว่าผลลัพธ์สนับสนุนสมมติฐานหรือไม่

การวิเคราะห์ตามตารางนี้ช่วยให้เข้าใจถึงความต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพฯ โดยพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลต่าง ๆ และสามารถทำการตัดสินใจตามข้อมูลที่ได้รับอย่างมีข้อมูลครบถ้วน.

อภิปรายผล

1. ความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ว่า มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19

ทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยต่อมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) การจัดประชุมเชิงวิชาการเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ (2) การจัดศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ (3) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ และ (4) การจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ ตามลำดับ สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้น ให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น ได้แก่ พัฒนาและส่งเสริมทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ทักษะ การเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างรุ่น สนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และสนับสนุนช่องทางการตลาด แหล่งทุน และบริการข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชน สอดคล้องกับรายงาน International Labour Organization & Organisation for Economic Co-operation and Development (2020) กล่าวถึง ผลกระทบของ COVID-19 ต่อการจ้างงานและรายได้: รายงานวิเคราะห์ผล กระทบของการระบาดของ COVID-19 ต่อการจ้างงานและรายได้ในประเทศ G20 โดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในตลาดแรงงานและเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้. การเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน: การวิเคราะห์เกี่ยวกับการลดลงของการจ้างงาน การเปลี่ยนแปลงในลักษณะการทำงาน เช่น การทำงานจากระยะไกล และอัตราว่างงานที่เพิ่มขึ้น. นโยบายและการตอบสนอง: รายงานตรวจสอบนโยบายที่ได้รับการนำมาใช้โดยประเทศ G20 เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจาก COVID-19 รวมถึงมาตรการสนับสนุนแรงงานและการบรรเทาผลกระทบทางการเงิน ข้อเสนอแนะ: การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการฟื้นตัวและการสร้างความยั่งยืนในตลาดแรงงานหลังการระบาด เช่น การพัฒนาและการส่งเสริมทักษะใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับความต้องการในยุคหลัง COVID-19. ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ ระบาดโควิด-19 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ทั้ง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยต่อมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) การพัฒนาวิธีการจัดการอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ (2) การพัฒนาการวางแผนการประกอบอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ และ (3) การพัฒนาความชำนาญและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพช่องทางการเพิ่มรายได้ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ธิติมา พลับพลึง และปิยพงศ์ พลับพลึง (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องโอกาสและแรงจูงใจในการทำอาชีพเสริมเป็นผู้ให้บริการขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 จะได้ผลตอบแทนสูง มีความยืดหยุ่นและมีอิสระในการทำงาน และแบบหลังนักศึกษาส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริมกันมาก เป็นช่องทางหารายได้เสริมในช่วงเวลาว่างของการศึกษาด้วย การระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทำให้ประชาชนว่างงาน จำเป็นต้องมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทรา รุ่งรัตน์, ชูลีฟีกอร์ มาโซ และยุทธนา การเด็ก (2564) ที่ได้ระบุว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์ โควิด-19 ประชาชนต้องปรับตัวการดำเนินการวิถีชีวิตส่วนใหญ่ โดยที่ทางภาครัฐต้องช่วยในเรื่องการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนด้วย

2. ความแตกต่างของความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ว่า เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยต่อมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) ด้านองค์ความรู้ (2) ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนา และด้านแหล่งเงินทุน ตามลำดับ สอดคล้องกับทฤษฎี E.R.G. ของ Alderfer (1972) ที่อธิบายว่า ความต้องการที่จะดำรงชีวิต หรือความต้องการที่จะคงอยู่ (Existence needs: E) เป็นความต้องการพื้นฐานและจำเป็นที่สุดที่มนุษย์จะมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี เป็นความต้องการได้รับการตอบสนองก่อนความต้องการอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยสี่ ความต้องการทางวัตถุ เงินเดือน ประโยชน์ตอบแทน สภาพการทำงาน ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัย การได้อยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบ มีกฎหมายที่จะช่วยคุ้มครองให้พ้นอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2559) ได้ระบุแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส สตรีและผู้สูงอายุ การสนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน มีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนและสนับสนุนช่องทางตลาดแหล่งทุน และโอกาสในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้วยการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นรูปธรรม อาทิ ยกระดับ การผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาดและการบริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน, พัฒนาคุณภาพชีวิต, และลดความเหลื่อมล้ำเป้าหมายเศรษฐกิจ: ขยายการลงทุนและนวัตกรรม สังคม: ปรับปรุงการศึกษาและสุขภาพ สิ่งแวดล้อม: ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน การบริหารจัดการ: เพิ่มประสิทธิภาพ กลยุทธ์หลัก: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, เสริมทักษะแรงงาน, ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ติดตามผล: ตรวจสอบและปรับปรุงตามความก้าวหน้า แผนนี้มุ่งพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน และสอดคล้องกับ ธิตาพร สันติ (2564) ที่ระบุว่ากลุ่มอาชีพนักร้องได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 จำเป็นต้องหาอาชีพเสริมที่สอง เช่น ขายอาหาร ครูสอนดนตรี ผู้ช่วยผู้จัดการร้านอาหาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

1. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดหลักสูตรเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินและการวางแผนวิชาชีพ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการพัฒนา ด้านการวางแผนการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้หลังจากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดโควิด-19

2. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดงาน จัดทำเว็บไซต์ หรือจัดทำเอกสาร แผ่นพับต่าง ๆ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพเพื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้หลังจากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดโควิด-19

3. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำและจัดหาแหล่งเงินทุน แหล่งเงินกู้ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านเงินทุน รวมถึงให้ความรู้ในเรื่องวิธีการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและวิธีการกู้ยืมเงินเพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนหลังจากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดโควิด-19

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการประชุมเชิงวิชาการ จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ จัดให้มีการศึกษาดูงาน รวมถึงจัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร รวมถึงประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการหาช่องทางการเพิ่มรายได้หลังจากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ทั้งนี้อาจสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนและผู้ประกอบการทั้งหลายย่อยจนถึงรายใหญ่ เพื่อจับคู่ผู้ประกอบการกับผู้ที่ต้องการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและรอบด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและช่องทางเพิ่มรายได้ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการศึกษาประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประชากรในกลุ่มอื่นที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มแรงงาน ทั้งในระบบและนอกระบบ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มภาคเอกชน

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการเก็บรวบรวมกับกลุ่มประชากรในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบถึงผลกระทบและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นต่อไป

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยในรูปแบบผสมผสานระหว่างการศึกษาเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงบูรณาการมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐอรียา สุขสุวรรณพร. (2553). การสร้างอาชีพเสริมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธิดาพร สันดี. (2564). ผลกระทบและการปรับตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในกลุ่มอาชีพนักดนตรี. วารสารจันทร์เกษมสาร, 27(2), 298-316.

- ธิตีมา พลัปลิ่ง และปิยพงษ์ พลัปลิ่ง. (2564). โอกาสและแรงจูงใจในการเลือกอาชีพเสริมผู้ให้บริการรับส่งอาหารเดลิเวอรี่ช่วงโควิด-19. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*, 8(2), 21-38.
- ธีระพงษ์ ทศวัฒน์ และปิยะกมล มหิวรรณ. (2563). การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 7(9), 40-55.
- เฟรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้. (2564). 5 อาชีพเสริม สุดปัง เพิ่มรายได้ พลิกวิกฤติโควิด-19. ค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2565, จาก <https://home.frasersproperty.co.th/Blog/>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม.
- สำนักทะเบียนราษฎร์กรุงเทพฯ. (2565). *ระบบสถิติทางการทะเบียน*. ค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2559). *ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐกิจ SME ในระบบเศรษฐกิจ*. ค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=5748&filename=develop_issue
- สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลีฟีกอร์ มาโซ และยุทธนา กาเต็ม. (2564). ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 160-174.
- Alderfer, C. P. (1972). *Existence, relatedness, and growth: Human needs in organizational settings*. New York: Free Press.
- Pine, B. J., & Gilmore, J. H. (1999). *The Experience Economy: Work is Theatre & Every Business a Stage*. Boston, MA: Harvard Business Review Press.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing Management*. (15thed.). Pearson Education.
- Defleur, M. L. (1970). *Theories of Mass Communication* (2nd ed.). New York: David McDay.
- International Labour Organization & Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *The impact of the COVID-19 pandemic on jobs and incomes in G20 economies: Joint ILO-OECD Covid-19 report. prepared for the 3rd Employment Working Group (EWG) meeting under the Saudi G20 Presidency*. ค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565, จาก <https://www.ilo.org/publications/impact-covid-19-pandemic-jobs-and-incomes-g20-economies-0>
- World Health Organization. (2020). *Coronavirus disease 2019 (COVID-19) Situation Report 49*. Retrieved April 1, 2022, from <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200309-sitrep-49-covid-19>
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd ed.). New York: Harper & Row.